

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-588-80-8-2.28>

**МАГІСТЕРСЬКА ПІДГОТОВКА
ВИКЛАДАЧІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ:
ДОСВІД ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ДЛЯ УКРАЇНИ**

Стрельченко Л. В.

*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри української та російської мови
Донецький національний медичний університет*

Дудіна О. В.

*кандидат педагогічних наук,
викладач кафедри мовних та гуманітарних дисциплін № 2
Донецький національний медичний університет
м. Кропивницький, Україна*

Зростання ролі англійської мови як мови міжнародного спілкування зумовлено розширенням міжкультурної комунікації в різних галузях знань, обміном науково-технічною інформацією між науковцями, дослідниками, експертами, фахівцями, професіоналами. Володіння іноземною мовою є основною передумовою вдосконалення університетської освіти висококваліфікованих фахівців для економіки держави, тому актуальним виступає питання магістерської підготовки викладачів англійської мови як іноземної в закладах вищої освіти України. Вітчизняні університети здійснюють підготовку магістрів з застосуванням традиційних методів навчання та викладання, що не дає можливості підняти рівень професійної спрямованості викладання англійської як іноземної мови. В Україні склалася багаторічна практика підготовки викладачів іноземної мови, але в умовах пандемії covid-19 виявились вузькі місця, зокрема в он-лайн навчанні майбутніх фахівців. Вивчення міжнародного досвіду, зокрема, університетів Великої Британії в плані розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності студентів – філологів на магістерському рівні та адаптація такого досвіду в закладах вищої освіти України сприятиме вдосконаленню системи підготовки викладачів англійської мови як іноземної.

Академічний рейтинг університетів світу (ARWU) та рейтинг кращих університетів світу The Times Higher Education (THE) засвідчують, що університети Великої Британії займають передові місця та лідерські позиції. Програми для магістрів-викладачів

англійської мови як іноземної пропонують 9 закладів вищої освіти у Великій Британії, серед яких Університет Бат-Спа (Bath Spa University), Йоркський університет Сент-Джон (York St John University), Університет єпископа Гроссестесте (Bishop Grosseteste University), Університет Ройгемптона (University of Roehampton London), Університет Шеффілд Халлам (Sheffield Hallam University), Міський університет Манчестера (Manchester Metropolitan University), Вестмінстерський університет (University of Westminster), Кардіфський Метрополітен Університет (Cardiff Metropolitan University), Саутгемптонський університет (University of Southampton). Ці університети надають ступінь магістра гуманітарних наук з англійської мови як іноземної (Master of Art in Teaching English to Speakers of Other Languages, Master of Art: TESOL, Master of Art in Education in TESOL, Master of Art in Teaching English to Speakers of Other Languages and Applied Linguistics). Магістерська програма з викладання англійської мови як іноземної розвиває у студентів професійні компетентності ефективного викладача. Дисципліни програми MA in TESOL можуть включати лінгвістику для викладачів, граматику, методи та оцінювання засвоєння мови. В університетах Великої Британії тривалість магістерської програми для викладачів англійської мови як іноземної залежить від форми навчання: очна (full-time) – 1 рік, заочна (part-time) – 16-24 місяців.

Магістерська програма підготовки викладачів англійської мови як іноземної в Університеті Бат-Спа одна з небагатьох у Великобританії, яка включає навчальну програму, що призначена як для досвідчених викладачів, так і для тих, хто має невеликий досвід викладання чи зовсім не має його та поєднує теорію мови та лінгвістики з розвитком практичних навичок [1].

Університет єпископа Гроссестесте пропонує магістерську програму для викладачів англійської мови як іноземної, яка призначена для викладачів на початковій стадії кар'єри (ті хто володіють основами з дисциплін TESOL – teaching English as foreign language) та для тих, хто має значний досвід, які сподіваються закріпити знання або підвищити кваліфікацію в спеціалізованій галузі; курс може бути чудовою підготовкою для тих, хто хоче викладати або виконувати навчальну або волонтерську діяльність на міжнародному рівні або в незалежній освітній установі у Великій Британії [2].

Отже, під час професійної підготовки викладачів англійської мови в університетах Великобританії, магістр розвиває всебічне розуміння професійної компетентності та теоретичних наслідків практики викладання англійської мови як іноземної. Магістерська програма

передбачає інтеграцію практики та теорії, як сприяє набуттю знань у підходах та техніках викладання мови носіями інших мов та розвитку практичних навичок.

Під час аналізу освітніх програм для викладачів англійської мови як іноземної, встановлено, що модулі та оцінювання в різних університетах Британії різняться. Наприклад, університет Шеффілд Халлам пропонує магістерську програму для викладачів англійської мови з такими обов'язковими модулями: «Аналіз мови» (Analysing Language) – 30 кредитів, «Розвиток як викладач англійської мови» (Developing As An English Language Teacher) – 30 кредитів, «Методологія викладання англійської мови (Elt Methodologies) – 30 кредитів, «Дослідницький проєкт» (Research Project (Ma) – 60 кредитів, «Вивчення другої мови» (Second Language Learning) – 30 кредитів [3].

В Університеті єпископа Гроссестесте модулі магістерської програми підготовки викладачів англійської мови як іноземної поділяються на такі: «Глобальна англійська» (Global English) – (розвиток мовної обізнаності та глибокого розуміння ключових мовних систем та навичок англійської мови), «TESOL (Викладання англійської мови для носіїв інших мов)» (TESOL (Teaching English to Speakers of Other Languages) – (розвиток розуміння ідеологічних та структурних особливостей текстів освітньої політики, як вони побудовані (включаючи вплив та використання освітніх досліджень), і як вони впливають на практику на індивідуальних, інституційних та національних рівнях та глобальних рівнях), «Державна політика та професійна практика» (Public Policy and Professional Practice) – (розвиток професіоналізму викладача, організаційний розвиток та педагогічне вдосконалення в різних контекстах побудоване шляхом освітньої політики на національному та міжнародному рівнях), «Дослідницькі навички» (Research Skills) – (розвиток навичок дослідження та критичного оцінювання передових досліджень в галузі освіти та TESOL), «Магістерська дисертація» (Dissertation) – (розвиток навичок використання дослідницьких методологій та вироблення стійких, точних, тонких та рефлексивних аргументів з освітньої проблеми) [2].

В Університеті Ройгемптона модулі магістерської програми підготовки викладачів англійської мови як іноземної є також обов'язковим та вибіркоким. Програма створена з акцентом на застосуванні лінгвістичних знань під час навчання та має гнучкий вибір модулів, що дозволяє спеціалізуватися у сферах, які цікавлять магістра. Обов'язкові модулі: «Аналіз дискурсу та викладання мови» (Discourse Analysis and Language Teaching), «Мовне тестування» (Language Testing), «Розуміння вивчення та викладання мови» (Understanding

Language Learning and Teaching), «Граматика для TESOL» (Grammar for TESOL), «Методи дослідження» (Research Methods), «Магістерська дисертація» (Dissertation). Вибіркові модулі: «Практика TESOL» (Practice of TESOL), «Портфоліо TESOL» (Portfolio of TESOL) [4].

Йоркський університет Сент-Джон пропонує магістерську програму для викладачів англійської мови як іноземної з обов'язковими модулями по 30 кредитів, лише магістерська дисертація або фінальний проєкт в 60 кредитів.

Таке розділення модулів дає можливість розвитку навичок та отримання досвіду викладання англійської мови у всьому світі. Обов'язкові модулі: «Вивчення другої мови» (Second Language Acquisition), «Мовна міфологія» (Language Myth), «Теорія та практика у викладанні мови» (Theory and Practice in Language Teaching), «Методи дослідження» (Research Methods), «Магістерська дисертація чи остаточний проєкт» (Dissertation or final project) [5].

Література:

1. Bath Spa University. TESOL MA Postgraduate degree, 2020. URL: <https://www.bathspa.ac.uk/courses/pg-tesol/>
2. Bishop Grosseteste University. Masters Course Booklets, 2020. URL: <https://www.bishopg.ac.uk/course-booklets/masters>
3. Sheffield Hallam University. Course/ Teaching and Education/ MA Teaching English to Speakers of Other Languages/ Full-time/ 2020/21, 2020. URL: <https://www.shu.ac.uk/courses/teaching-and-education/ma-teaching-english-to-speakers-of-other-languages/full-time/2020>
4. University of Roehampton London. TESOL Postgraduate, 2020. URL: <https://www.roehampton.ac.uk/postgraduate-courses/tesol/>
5. York St John University. Postgraduate course. TESOL MA, 2020. URL: <https://www.yorks.ac.uk/courses/postgraduate/languages--linguistics/tesol-ma/>